

Chùa Siêu Lý 7-4-2026

Kalama tri ân đh Nguyễn Thị Ngọc Ánh ghi chép.

[27/04/2026 - 01:48 - anhlibrary]

Hôm nay ngày giỗ của Thượng tọa Khải Minh theo Phật giáo truyền thống, trong Phật giáo truyền thống không có khái niệm giỗ. Bà con nhớ nha, ở trong Phật giáo Nguyên Thủy thì không có khái niệm giỗ mà có chuyện này, có chuyện này là đối với những cái người mà mình thương quý, kính trọng khi mà họ qua đời thì có một cái cách tưởng nhớ tốt nhất.

Có hai cái cách tưởng nhớ tốt nhất. Đối với những người mình thương quý kính trọng thì có hai cách tưởng nhớ tốt nhất.

- Cách một, nếu người đó là Đức Phật, các bậc thánh ấy thì mình tưởng nhớ bằng cách là mình tưởng niệm lại những cái đức lành của người đã mất và mình tiếp nối, mình tiếp nối trên con đường đó.

Chính Đức Phật trước khi viên tịch đó Ngài có dạy là cái cách mà cúng dường tốt nhất cho Đức Phật nói riêng và chư Phật ba đời nói chung thì cái cách mà tốt nhất đó là thực hành cái lời dạy của Ngài. Đây, còn nói theo ngoài đời cũng vậy. Cái cách mà trả hiếu mà tốt nhất không phải là mỗ to, mã đẹp mà chính là kế thừa cái truyền thống gia phong của gia đình, giữ lại cái gì đẹp nhất của gia đình rồi mình phát triển, tiếp nối bằng cách là phát triển. Thì trong Phật pháp, thì mình có cái cách đầu tiên để mình tưởng nhớ người đã mất đó là nếu đó là bậc Thánh thì mình hồi tưởng lại, ôn tập lại cái đức lành, cái hạnh lành của các vị để mà mình tu học theo cái gương của các ngài để lại.

- Cách thứ hai đó thì mình đối với những người mà thân thương, kính quý mà không phải là Đức Phật thì mình...như cha mẹ, thầy tổ, bạn bè thì mình có một cái cách tưởng nhớ đó là mỗi lần làm phước mình hồi hướng và cái mỗi lần ở đây là phải gạch dưới.

Mỗi lần là sao? Mỗi lần tức là thí dụ như mình đi chùa mình chùi cầu, quét nhà, rửa chén, cúng dường trai tăng hay là chưng hoa, hút bụi, quét nhà thì mỗi lần mình làm như vậy đó mình mới nghĩ tới cái người kia. Mình mong là người kia ở hiện giờ đang ở đâu thì xin nhờ cái công đức này có một cái đời sống khá hơn. Tôi nhắc lại, mỗi lần, mỗi lần nha, mỗi lần, mỗi lần làm cái chuyện lớn bé gì cũng nhớ đến người kia thì đó là một cách hồi hướng, chứ không có nhất thiết là phải tốn thật là nhiều tiền rồi tìm một thời điểm ghê gớm nào đó để mà tổ chức một cái buổi cúng tế mà thật là linh đình thì không, cái đó là sai, sai bét là tại sao? Bởi vì theo A Tỳ Đàm ấy cái công đức lớn nhỏ nó không phải là cái hình thức hay là cái thời điểm mà nó là cái tác dụng và tâm trạng. Có nghe tôi nói kịp không ta? Hình thức và thời điểm nó không quan trọng.

Thí dụ như là đúng cái ngày mà người nó mất không quan trọng. Hoặc là hình thức là coi như là phải hoành tráng, phải quy mô, phải âm ỷ, phải náo nhiệt, phải là tốn kém thật là nhiều hoa, thật nhiều trái, thật nhiều đèn, thật nhiều nhang, cái đó không phải, cái đó hình thức. Hình thức và thời điểm nó không quan trọng, mà quan trọng ở chỗ là cái tâm tư của mình, tức là lúc nào mình nhớ nghĩ đến người đó và lòng mình vui vẻ, hoan hỉ với công đức và mình mới nghĩ tới người đó thì cái đó quan trọng. Cho nên nếu mai này tôi có mất, nếu mai này tôi mất thì tôi mong rằng quý vị khi đi chùi cầu, khi đi rửa chén, khi đi hút rác, các vị nhớ, nhớ nghĩ tới tôi. Thì những lúc đó cái cơ hội mà tôi nhận phước nó nhiều hơn là quý vị cứ đợi đúng cái ngày 13 tháng 8, tôi chết các vị cúng, thì cái đó tôi phải nói trước. Bây giờ tôi đang còn sống thì tôi nói trước. Cái chuyện mà đúng ngay ngày 13 tháng 8 mà hồi hướng cho tôi thì cái đó nó bậy bạ lắm. Tại sao? Bởi vì nếu mà tôi bị đọa đó thì tôi giống như người ở tù hoặc là người ở trong bệnh viện. Thì cái người ở trong tù, người trong bệnh viện đó mình thăm họ được lúc nào thì mình thăm, chứ còn mình đợi đúng cái ngày họ nhập viện mình mới thăm, quý vị nghĩ là sao? Hiểu tôi nói không? Các vị đến thăm tôi, tôi ở tù mà các vị đợi đúng cái ngày tôi nhập trại các vị mới thăm. Các vị hiểu không? Ngày 13 tháng 8 là ngày tôi nhập trại Chí Hòa thì các vị mỗi năm đúng cái ngày đó các vị mới vô thăm.

Trong khi cái tôi cần là cái gì? Lúc nào thăm được thì thăm. Bệnh viện cũng vậy. Bệnh viện là lúc nào thăm được thì thăm tôi cảm ơn. Chỉ cần mà đúng cái giờ mà bệnh viện họ mở cửa, họ cho thăm làm ơn vô thăm, tôi cảm ơn. Chứ còn mà các vị lựa đúng cái ngày lành tháng tốt rằm, 30 mới vô thăm là vô tới nơi là tôi đã xong rồi. Hiểu không? Cái chuyện như vậy mà người Việt Nam mình

không có hiểu. Còn cái chuyện mà sờ dĩ mà người ta lựa đúng cái ngày đó để mà người ta cúng là nó có một lý do là bởi vì là cái ngày đó để người ta tưởng nhớ ngày này, tháng này thân nhân mình đã đi, chỉ vậy thôi chứ còn trong kinh điển tuyệt đối không có cái chuyện mà khích lệ. Khích lệ mình lựa đúng ngày là sai. Bởi vì cái người đó nếu mà họ đã siêu làm trời, làm người thì khỏi nói rồi. Còn nếu mà họ đang bị đọa đó thì họ giống như người tù, người bệnh vậy đó. Mình thăm được lúc nào mình thăm chứ mắc cái chứng gì mà mình lựa đúng ngày là nó hơi sai sai nha. Cho nên trong kinh nói là mình hồi hướng cho thân nhân là lúc nào có cơ hội. Cơ hội khác mà thời điểm khác. Thời điểm là đúng ngày, đúng giờ. Còn cơ hội có nghĩa là mình quét rác, chùi cầu, rửa chén, chung hoa, trai tăng, niệm Phật, ngôi thiền. Thì cái lúc nào mà mình nhớ được người thân là hồi hướng ngay lúc đó và bản thân tôi, tôi cũng hồi hướng như vậy cho bố mẹ và sư phụ của tôi, cũng hồi hướng theo cách đó.

Thí dụ như sau những cái buổi học, thì tôi không có hồi hướng âm ý cho người ta biết. Nhưng mà trong lúc mà tôi đứng dậy, tôi rời khỏi pháp tòa, tôi có nghĩ, tôi có nghĩ nếu bố mẹ hoặc sư phụ mình nếu mà có biết tới cái pháp hội này mà tùy hỷ thì con xin hết lòng chia hết, cúng dường hết công đức, hiểu không? Hiểu chưa? Rồi hôm nay, đó là chúng ta nói hơi tản mạn một chút, lan man một chút về cái chữ giỗ phải không? Bây giờ nói qua chuyện khác, chuyện khác cũng quan trọng, rất quan trọng đó là ngày mà rời khỏi bụng mẹ đó thì ai cũng giống ai hết. Một hoàng tử hay là một người ăn mày thì đều là một đứa bé không biết gì hết. Nhưng mà cái giá trị của một người là nó nằm ở cái chuyện người đó ra đi và để lại cái gì. Người ta có hai cái thời điểm để lại cái gì đó sau lưng mình.

-, Thời điểm một là lúc họ còn sống, lúc họ còn sống, họ có những đóng góp, những cái hy hiến, những cái công trình những cái đóng góp nào đó cho đời.

- Cái hai là khi họ ra đi, cái họ để lại sau lưng nó cũng là một cách họ đóng góp, chứ không phải đọi, chứ không hẳn phải là họ còn sống mà có những cái công trình, có những di sản chỉ được biết đến ngay sau khi người đó ra đi, thì đó chính là cái điều mà tôi muốn nhân cái giỗ của Thượng tọa Khải Minh tôi nói.

Thượng tọa Khải Minh với chúng tôi ngày xưa đó là từng một thời ở chung chùa với nhau, ở chung chùa và Thượng tọa là người rất là hiểu học. Lúc đang là tân thọ Tỳ kheo thì Thượng tọa đã mày mò kinh điển và chủ yếu là tự học. Sau này thì Ngài đi Miến, đi Thái thì tôi nghe nói, tôi không biết, chỉ nghe thôi chứ không biết cụ thể, chính xác. Nhưng mà chỉ biết là Ngài có một cái thời gian, một cái quá trình mà tự học rất là đáng nể suốt mấy chục năm trời. Mấy chục năm tức là khoảng 40 năm trời. Bởi vì tôi rời Việt Nam là 30 năm rồi. Tôi rời Việt Nam 30 năm mà trước đó 10 năm thì Ngài đã tự học, mày mò, phiên dịch và tìm hiểu ghi chép thôi. Và phải nói rằng là Ngài là một vị Tăng Việt Nam nằm trong số hiếm hoi những cái vị mà... hiếm hoi có nghĩa là không đầy hai bàn tay. Không đầy hai bàn tay, Ngài nằm trong số vị hiếm hoi mà tự học và đã có thành tựu nhất định trong cái chuyện tự học đó.

Ngài là một vị pháp sư mà ở đây ai có nghe Ngài giảng thì biết, Ngài rất là thẳng tính. Ngài muốn phang thì Ngài phang phải không? Ngài phang coi như Ngài không có ngán ai hết. Thấy chuyện cần nói thì Ngài nói, ở bên nước ngoài nhưng mà tôi có coi mấy cái băng giảng của Ngài thì Ngài phang coi như là rất mặt.

Cho nên nếu mà Ngài còn trụ thế đó, thì cái người mà thù Ngài với thù tôi chưa biết ai nhiều hơn. Có nghĩa là ra đường bị ném đá là nhiều khi nó ném Ngài mà trúng tôi thôi, chứ còn Ngài bị ném còn dữ dội hơn tôi nữa. Bởi vì Ngài bị ném mà ngài không có cười. Còn tôi chửi người ta nhưng mà tôi còn cười. Còn Ngài, Ngài mắng là coi như mắng xối xả, mắng gọi là mắng té tát.

Nhưng mà có một điều từ tâm, Ngài đâu có lý do gì mà Ngài mắng mình phải không? Ngài không có lý do, Ngài không có lý do gì mà Ngài giận mình hết đó. Thương, thương rồi mắng thôi. Đi vào trong pháp hội mà lấy cái phone ra mà bấm bấm quẹt quẹt là thế nào cũng bị ăn chửi thôi. Và Ngài dịch rất là nhiều kinh sách và có tiếc một điều là Ngài đã đi hơi sớm trước khi mà những cái công trình đó được công bố rộng rãi cho bà con.

Mấy hôm nay về Sài Gòn, tôi về Việt Nam lâu rồi, tôi về mấy tháng nhưng mà tôi đi suốt, tôi rời Sài Gòn suốt, thì mấy hôm nay tôi về Sài Gòn trong tủ sách của chùa của Ngài trụ trì tôi gặp rất là nhiều sách, ít nhất là khoảng non một chục đầu sách của Ngài được ấn hành ngay sau khi Ngài mất, ngay

sau khi Ngài mất mà sáng nay tại sao tôi kể chuyện nhiều về Ngài, bởi vì câu chuyện về Ngài cũng chính là câu chuyện của tất cả chúng ta, có nghĩa rằng là ai trong đời này tự thân đã là một giá trị. Tự thân mình, sự có mặt của mình ở cuộc đời này đã là một giá trị. Chỉ cần chúng ta sống có cái đạo tâm, sống có cái lý tưởng thì dầu có vô danh cách mấy, dù có lạng lẽ, âm thầm cách mấy thì tự thân mình đã là một giá trị, một giá trị. Đừng có nói rằng phải là một pháp sư, phải là một đại thí chủ mới là đóng góp. Không. Những người lạng lẽ vào chùa, lạng lẽ có mặt, lạng lẽ làm các công đức lớn bé, vô danh trong âm thầm, trong lạng lẽ đó, thì đối với tôi những người đó đã là một sự đóng góp cho chùa. Các vị nghĩ sao nếu một ngôi chùa mà không có những cái bước chân âm thầm của các vị Phật tử? Các vị đừng có nghĩ rằng các vị vô danh khi vào đây không ai biết, sai. Làm sao mà không biết.

Cái chùa đó cứ chiều chiều là có 15, 17 người tới tụng kinh. Chính những cái bước chân âm thầm đó đã làm cho cái dịp sống ở chùa nó được gọi là âm cúng, nó đều đặn. Và chính cái sự âm cúng đều đặn đó bản thân các vị đó được ân triêm lợi lạc, đúng rồi. Nhưng mà bản thân cái chuyện có mặt đó, nó là một cái sự đóng góp để duy trì cái mạng mạch, cái không khí, cái dương khí cho chùa.

Và một chuyện nữa nếu không có những bàn tay đóng góp nho nhỏ của từng cá nhân, từng cá nhân vô danh, thì làm gì mà có những bữa ăn cho chư Tăng. Mà nếu mà cái chùa này mà không có những bữa ăn thì làm gì có mấy cái pháp thoại và mấy cái pháp hội, có mấy cái lớp học thường nhật cho Phật tử, mỗi tuần cho Phật tử ở đâu ra? Đâu phải trên trời rớt xuống mấy cái lớp học đó. Làm sao trên trời mà rớt xuống mấy lớp học đó? Ai nuôi mấy ông Sư? Ai nuôi Sư cả chùa mình? Ai nuôi Sư Tịnh Tuệ? Ai nuôi sư Thiện Hảo để mà có mấy lớp học ở đây? Ai nuôi sư Tuệ Dũng để mà Sư lui tới ở đây? Ai, ai? cũng là những chén cơm của những người vô danh. Thì không có những chén cơm đó thì làm gì mà quý vị có mặt ở đây được. Đây, chẳng hạn như quý vị biết sáng nay ở chùa mình từ trên lầu tôi nhìn xuống là quý vị biết bữa nay đặc biệt ở chùa mình đó là tại vì Sư Tuệ Dũng đi vắng, Sư đi khám bệnh, chứ chùa mình sáng nay là có sáu ông giảng sư, quý vị có biết không? chưa có chùa nào mà sang như chùa Siêu Lý mình, chùa mà tới 6 ông giảng sư, tức là lược cha nào mình bóc ra cũng giảng được hết, giảng ngon lành thì ở đâu ra? cái đó là toàn là mấy cái chén cơm vô danh của những con người vô danh của những bước chân âm thầm, chứ ở đâu ra mấy ông thầy tu đó, cơm đâu mấy ông ăn, không vợ, không con, không cha, không mẹ ai nuôi mấy ông ăn. Cho nên Ngài Thượng tọa Khải Minh lúc sống thì tôi biết Thượng tọa không có chùa, phải không ta? Ngài không có chùa và Ngài ở một cái trú xứ rất là lạng lẽ và trong cái chỗ ở lạng lẽ đó Ngài đã âm thầm làm các cái thực hiện các cái bản dịch mà tôi cho là rất quan trọng thậm chí nó là xương sườn, nó là cốt lõi của Phật giáo mà chúng ta biết cái này chúng ta mới dựng mình. Phật giáo nói chung, Nam, Bắc Truyền đã có mặt trên mảnh đất Việt Nam 2000 năm rồi. Thì ở lục tỉnh thì Phật giáo Nam truyền, rồi từ miền Trung trở ra là Bắc truyền. Thế nhưng cái di sản kinh điển mà của người Việt thực hiện đó thì mãi cho đến thời gian gần đây tức là phải từ sau thập niên 60, thập niên 60 thì bắt đầu mình có Kinh Tạng, mình mới có các bản dịch mà đầy đủ như là Đại Trí Độ Luận hay là Bát Nhã Kim Cang, hay là Pháp Hoa, Lăng Nghiêm của các Hòa thượng bên Bắc Truyền. Và cũng từ sau thập niên 60 thì chúng ta mới có cái bản dịch Kinh Tạng của Ngài Minh Châu. Và kể từ sau thập niên 60 thì người Việt mới bắt đầu le hoe biết, le hoe vài người biết đến cái Tạng A Tỳ Đàm của Hòa thượng Tịnh Sự. Bởi vì Ngài về nước thì cũng đầu thập niên 60 và chúng ta biết rằng đó là cái bản dịch đầu tiên của Ngài Tịnh Sự đó không phải là A Tỳ Đàm mà là Trường Bộ Kinh Nikaya. Nhưng mà Ngài dịch được có một phần rồi cái Ngài bỏ, Ngài chuyển qua ngài dịch A Tỳ Đàm, phải biết cái chuyện đó nha. Thì sau đó thì theo tôi đoán và theo những gì tôi nghe có lẽ là Ngài phong thanh Ngài nghe được Ngài Minh Châu đang bắt đầu cái bản dịch Kinh Tạng thế là Ngài bỏ, Ngài chuyển cái đó, chuyển sang là Ngài giao lạng lẽ Ngài để lại cái chuyện đó cho ngài Minh Châu làm. Mặc dù hai vị không có liên lạc với nhau trong thời điểm đó, nhưng mà Ngài chuyển qua Ngài dịch cái Tạng A Tỳ Đàm và Ngài Minh Châu thì Ngài là viện trưởng Vạn Hạnh và đương nhiên là Ngài có điều kiện ân hành và phổ biến, giới thiệu. Ân hành, phổ biến và giới thiệu những cái bản dịch Kinh Tạng, còn riêng Ngài Tịnh Sự thì từ lúc Ngài cuối thập niên 60 cho đến lúc Ngài mất vào năm 84 thì tất cả các bản dịch của Ngài không được in mà chỉ có đánh máy rồi quay Ronéo thôi, thì sau đó, năm 92 thì Phật giáo Việt Nam mới có cái chủ trương là ân hành chính thức các cái bản dịch A

Tỳ Đàm của Ngài Tịnh Sự từ năm 92 trở về sau thì mới có, phải không? Trong khi đó thì lúc đó, vào cái thời điểm đó thì Ngài Thượng Tọa Khải Minh đã âm thầm lúc là Tân Thọ thôi, thì Thượng tọa đã âm thầm học tiếng Thái để mà dịch sách và chuyện đó xảy ra đã 40 năm rồi, từ khoảng 90, 91 gì đó tới giờ khoảng 40 năm, thì Thượng tọa đã dịch sách và hôm nay chúng tôi, như tôi vừa nói đó là phải từ thập niên 60 cho tới bây giờ thì sách Việt mới nhiều, kinh Phật mới nhiều mà đặc biệt là kinh điển Nam truyền thì phải sau năm 2000 thì mới có nhiều với các dịch giả gồm có như Ngài Pháp Thông trụ trì chùa Viên Không Tăng, rồi hoặc là các cái soạn phẩm, dịch phẩm của Ngài Hộ Pháp tức là Sư ông, Sư ông núi Dinh, thì Sư ông ra sách cũng nhiều, ở bên kia nhưng mà tôi biết, tôi biết Sư ông ra các khổ khác nhau, lớn bé nhưng mà mình gom lại nếu mà đều in cái khổ A4 hết thì chắc cũng phải là không dưới 10.000 trang. Không dưới 10.000 trang, khổ chữ 12 mà cái khổ giấy A4 thì không dưới 10.000 trang. Sách của Ôn, sách của Ngài Hộ Pháp, của Sư ông ấy, Sư ông núi Dinh.

Còn bên đây mình có các cái vị như là Ngài Thiện Minh, rồi Ngài Khải Minh, Ngài Thiện Phúc rồi các cái biên khảo của Ngài Chánh Minh, Ngài Pháp Chất ở chùa Nguyên Thủy thí dụ như vậy. Thì tại sao tôi đánh một vòng sáng nay các vị thấy lạ không? Tôi không có thuyết pháp mà tôi toàn kể chuyện không để cho các vị thấy thế này.

Trong kinh, cái này trong kinh nói, trong kinh có cái chữ gọi là [pali] có nghĩa là cái dấu vết, còn nói tắt là [pali] là cái dấu chân. Thì trong kinh nói rằng chúng ta sống ở đời dầu muốn, dầu không phải để lại dấu chân. [pali] là dấu chân, dầu muốn dầu không phải để lại dấu chân.

Và dấu chân ở đây nó có hai là dấu chân nên để lại và dấu chân không nên để lại. Có hiểu tôi nói gì không? Dấu chân nên để lại là sao? Tức là mình để lại cái lối mòn cho người ta đi về cái hướng lành, đấy thì đó là cái dấu chân nên để lại.

Còn cái dấu chân không nên để lại là gì? Trong kinh nói thế này, khi ta thích một cái gì đó, khi ta ghét một cái gì đó, khi ta dính mắc một cái gì đó, khi ta bắt mẫn một cái gì đó là ta đang để lại cái dấu chân cho ác ma. Có nghĩa là sao? Ác ma đây không phải... đừng có nghĩa ma đây là ma quỷ không phải, ác ma có nghĩa là do cái thói quen phiền não đó. Khi mà mình sống nhiều với cái tâm bất thiện thì mình đang để lại cái dấu chân cho đời sau kiếp khác mình sanh trở ra đó, thì mình cứ theo cái lối mòn cũ mà mình đi tiếp. Hiểu tôi nói không? Có nghe kịp này không? Mỗi lần mà bà con có một cái thiện niệm hay ác niệm đấy, có một cái thiện tâm hay ác tâm là bà con đang lạng lẽ để lại một cái dấu mòn để đời sau kiếp khác mình sanh trở ra là cứ cái con đường xưa em đi, ngựa quen đường cũ, chưa hết. Cái lối mòn mà mình để lại đó không phải cho riêng mình mà còn cho người khác.

Bây giờ tôi hỏi cái này bà con chỉ.. tôi hỏi thôi, bà con không cần trả lời. Bà con có đồng ý với tôi là toàn bộ đời sống của bà con rõ ràng từng ngày bà con ít nhiều, bà con đang đi theo dấu mòn của người trước có không? Ai, ai dạy bà con nấu canh chua? Phải mẹ dạy không? Có phải đó phải dấu mòn của mẹ không? Ai dạy mình may áo quần? Ai dạy mình bài trí? Nhà cửa, trang trí nội thất. Cái style, cái kiểu đó ở đâu vậy? Của Nhật, của Đại Hàn, của Việt Nam. Rồi cái nhà mình là kiểu Bắc Bộ, Trung Bộ, Nam Bộ. Áo quần, giày dép của mình, cái kiểu dép của mình, cái kiểu nón của mình, đồng hồ, mắt kính, dây nịch, bóp đấm, sắc tay của mình. Cái đó ở đâu vậy? Có phải là mình phải bắt chước cái tên nào đó không? Có không ta? Hay tự nhiên mẹ đẻ ra cái mình biết mấy cái đó. Có hiểu tôi nói không? Toàn bộ đời sống của mình là toàn là đi theo cái dấu mòn của cái tên nào đó nó bài ra phải không ta? Các vị có biết canh chua nó có nhiều kiểu, các vị có biết không? Canh chua Hội An nó không giống canh chua Mỹ Tho. Canh chua Mỹ Tho nó không giống canh chua ở Trà Vinh. Đây có ai biết chuyện đó không ta? Canh chua của miền Bắc nó xài trái sấu, trái nhót nhưng mà canh chua miền Nam nó xài trái me, giấm, khế, chanh phải không ta? Thấy chưa? Và tôi còn biết cái món canh chua nó xuất sắc tôi kể mà tới đây mà tôi ứa nước miếng luôn, là người ta lấy cái trái thơm, cái này là của một bà sư cô, bà truyền tâm ấn cho tôi. Cái trái thơm, bà bỏ vô máy xay sinh tố bà xay nát ra, bà bỏ cái nát nó vào trong nồi canh chua, cái nồi canh chua đó nó sệt sệt các vị có biết không? Nó ngon hơn là mình xắt thơm mà xắt miếng. Đó là tôi bây giờ mà tôi có nấu canh chua hoặc tôi có tư vấn cho ai thì tôi cũng đề nghị cách nấu đó. Bà con về làm thử đi.

Cái máy xay sinh tố đâu có mắc tiền phải không? cứ xay nát ra rồi đổ vô trong nồi canh chua, rồi cái rau ngò gai, rau ngò om mới bỏ vô thì ăn mặn thì bỏ mấy cái nguyên liệu mặn, ăn chay thì bỏ

nguyên liệu chay, thì bảo đảm các vị là nó ăn chất ngất tình sầu luôn, cho nên mình thấy từ cái nồi canh chua cho đến cái kiểu nấu cơm của mình là cái dấu mòn của ai đó đã để lại cho mình và người đó có thể đã không còn nữa.

Cái kiểu áo quần của mình đâu phải tự nhiên mình nghĩ ra cái kiểu này. Tại sao mặc dù nó bán ngoài chợ hoặc là mình may, nhưng mà phải rõ ràng là mình học từ ai đó. Điều đó có nghĩa là mỗi người đều vô danh cách mấy nhưng mà cái kiểu sống, kiểu suy nghĩ của mình để lại cái dấu mòn cho bản thân và để lại dấu mòn cho người khác, nhớ cái đó.

Cho nên có những dấu mòn nên để lại cho mình và cho người và có những cái dấu mòn không nên để lại cho ai hết. Nên con đường nó là con đường bậy thì đã đi một lần rút chân ra là né luôn. Cho nên tôi nói không biết là bao nhiêu lần. Nghe kỹ cái này. Khi bắt đầu một hành trình thì ta nên tự hỏi lòng mình. Khi bắt đầu một hành trình thì ta nên tự hỏi lòng mình:

“ta có đi đúng đường không? Ta có đi đúng đường không? gạch dưới chữ có nha”.

Và sau khi chọn đúng đường rồi, mình đi thì thỉnh thoảng mình lại hỏi câu thứ hai.

“Ta còn đi đúng đường không?” Có ai nghe hai cái này không? Hai cái câu này rất quan trọng.

Bắt đầu đi thì ta có đi đúng đường không? Và khi đã chọn đường mình cho là đúng rồi đó thì thỉnh thoảng phải nên hỏi câu thứ hai là ta còn, ta còn đi đúng đường không? Bởi vì rất nhiều và rất nhiều Tăng ni Phật tử buổi đầu thì có, có đúng đường nhưng mà đi nó lâu lâu cái nó hết còn đúng đường.

Có hiểu tôi nói không? Hết còn, thí dụ như một Tăng sĩ mà buổi đầu vào xuất gia cũng có tâm nguyện, có lý tưởng ghê gớm lắm. Cũng học đạo rồi cũng hoằng pháp, trước cho mình là sau cho người, rồi đã đời lắm. Nhưng mà tới lúc mà có học vị, có đệ tử đại gia đứng sau lưng rồi có cái chùa thì có khả năng rất lớn là mình cứ lo công việc hành chánh mình quên đi cái chuyện mà tâm tư. Có biết cái chuyện đó không ta? Cái đó có không? Hoặc là mới biết đạo đó, nghe ai dạy thiền, dạy đạo rồi thích lắm tới học nhưng tới họ biết đạo lâu năm tự nhiên thấy mình cúng dường nhiều, cái mình thấy mấy cái đĩa nghèo nghèo thấy nó hơi rác rưởi sao. Rồi mình học đạo ba mớ mình thấy cái đĩa nó không học nó rác rưởi sao đó. Mình ngồi thiền ba mớ mình thấy mấy đĩa không hành thiền thấy nó rác rưởi sao đó. Lúc đó mình đã sai rồi. Hiểu không ta? Hiểu không? Nó đã bắt đầu sai rồi. Em sai rồi. Xin lỗi em đi. Là chỗ đó. Nó sai nhưng mà nó bắt người ta phải xin lỗi nó. Bởi vì lúc đó nó đã thấy nó.. cái đạo mình nó lạ vậy quý vị, ở ngoài đời, một sinh viên, một học trò, kiêu ngạo cách mấy, miễn là học giỏi thì bèn lên lớp, bèn tốt nghiệp, bèn có bằng cấp nha, ở ngoài đời. Nhưng mà trong đạo lại khác. Trong đạo khi mình đã bắt đầu kiêu ngạo đó thì mình không có đi xa được nữa trong cái đường đạo, khi mà mình dính chặt vào cái công đức thì lúc đó mình dính chặt vào cái chuyện mình kiêu ngạo trong cái chuyện bố thí, thì mình đã không còn là một thí chủ đáng kính nữa. Khi mình đã dính chặt, mình đã dính mắc ở trong cái chuyện mà học tập giáo lý rồi thì mình không còn là một học viên xuất sắc nữa. Khi là một một hành giả mà đã kiêu ngạo với cái thành tựu của mình thì hành giả đó không còn đi xa được nữa. Phải biết chuyện đó. Phải biết chuyện đó nha. Khi anh đã thấy anh hay là bắt đầu anh dờ ẹc rồi. Nó khác ngoài đời nhiều lắm. Ngoài đời các vị có quyền kiêu ngạo, các vị có quyền tự đại, tự đắc, tự tôn, tự mãn, tự tha hồ. Nó lạ vậy đó, miễn là học giỏi thôi. Nhưng mà trong đạo thì không. Trong đạo bất cứ một cái thành tựu nào, bất cứ một cái thành tựu nào mà nó dính kèm một cái sự kiêu ngạo là mình chết.

Cho nên trong đạo mình, Đức Phật Ngài có một cái hình ảnh rất là đẹp, rất là sống động. Ngài dạy rằng một cái khúc gỗ nó không cách nào mà nó trôi xa được nếu mà nó bị mắc cạn. Có đúng không ta? Không cách nào nó trôi xa được nếu mà nó bị mắc cạn. Nó có nhiều lý do để một người, để một khúc gỗ nó bị nó không ra nó không đi xa được trong những cái... thí dụ như nó đang đi mà nó mục, nó bị mục rã nửa đường hoặc là nó bị tấp vào bờ này tấp vào bờ kia nhưng mà nó có một cái lý do rất là dễ hiểu đó là nó bị vướng, bị vướng vào một cái gò, một cái cù lao nào đó là nó không trôi được nữa. Cũng vậy trên cái lộ trình giải thoát nếu mà mình mà những thành tựu của mình mà nó dính kèm với một cái kiêu ngạo thì coi như mình, cái khúc gỗ giải thoát của mình nó bị vướng gò, vướng bị mắc cạn là nó không có đi xa được nữa, nhớ nha. Cho nên là học đạo là chuyện nên, hành đạo là chuyện nên, hiểu đạo là chuyện nên, công đức là chuyện nên nhưng phải luôn luôn, phải luôn luôn thực hiện những điều đó bằng một cái tâm thái mà người Tàu họ gọi là gì ta? Tâm thái của một cây trúc.

Đó là trúc, gọi là cây trúc, người Tàu họ gọi cây trúc là hình ảnh của quân tử là sao? Đó là “tiết trực tâm hư”.

- Tiết trực có nghĩa là cái lóng nó phải thẳng.

- Tâm hư là cái ruột nó phải rỗng.

Người quân tử tiết trực phải là thẳng đường mà đi. Còn tâm hư là chuyện gì quên được thì quên, tha được thì tha. Hôm nay tôi đang nói pháp ở một ngôi chùa Nam Truyền. Chùa này chùa Nam Truyền phải không ta? Nam hay Bắc, chùa Nam Truyền. Nhưng mà tôi vẫn phải nói một chuyện là các vị có biết cái tượng Bồ Tát Di Lạc bệnh Bắc truyền không? Cái tượng có đặc điểm gì ta? Bụng to phải không? Và cái đặc điểm thứ hai là cái gì ta? Cười. Chứ còn bụng bự mà mặt quạo đeo thì không phải, đó là ông xì thầu nào trong chợ lớn chứ không phải là Phật Di Lạc. Bên Bắc truyền Phật Di Lạc là đặc điểm là gì? là bụng to mà miệng phải cười. Thì các Tổ đó mới giải thích tại sao mà tượng nào đẹp xấu chưa biết mà lúc nào cũng phải bụng to mà miệng cười là sao?

Đại Phúc, thầy Khải Minh mình tên là Huỳnh Đại Phúc. Mà đại phúc tiếng Hán có hai nghĩa. Đại phúc là phước lớn mà đại phúc nghĩa là bụng bự nữa. Các vị có nghe cái chữ tâm phúc không?

Người tâm phúc là cái người mà chân ái, trên cái chân ái đó là cái người mình tin cậy được đó gọi là tâm phúc, gan ruột. Nhưng mà phúc là bụng, thì bên Bắc truyền họ định nghĩa cái cái tượng Di Lạc rất là hay: “đại phúc năng dung” tức là cái bụng lớn chỉ để chứa cái gì?

“Đại phúc năng dung, dung thể gian, nan dung chi sự”.

Bụng to để chứa những chuyện đời khó chứa, cái bụng đó để chứa chuyện đời khó chứa. Tức là thương được những người mà khó thương.

“Từ nhan thường tiểu, tiểu thể gian, khả tiểu chi nhân”.

Miệng cười là cười những cái kẻ đáng cười. Đáng cười là sao? Ai là người mình đáng cười? Đời phù du mong manh mà nó cứ ráng tin là đời trường cửu thường hằng. Cười là cười cái khờ dại của nó. Ở đời này chỉ có người đáng thương và người dễ thương chứ không có người nào dễ ghét. Vậy mà nó dám đi thương người này, nó thù người kia. Cười là cười cái đó, cười cái ngu khờ, cái si dại của nó. Cho nên:

Đại phúc năng dung, dung thể gian, nan dung chi sự.

Từ nhan thường tiểu, tiểu thể gian, khả tiểu chi nhân.

Bụng bự để chứa chuyện đời khó chứa. Và mặt hiền, từ nhan là mặt hiền. Cứ mặt hiền cười là cười. Cái gì? Cười đến chuyện đời khó, đáng cười. Cho nên cái tâm tình của một người quân tử Tàu hay là của một người hành giả của đạo Phật là phải như lóng tre vậy. Thông thoáng bao dung và tha thứ. Trong một bài giảng gần đây của chúng tôi ở ngoài Phan Thiết cũng cách đây cũng mấy tuần tôi có nói rằng người Phật tử nên học ở biển hai điều đó là biển có hai cái khả năng đặc biệt đó là bao dung và ban phát. Bao dung có nghĩa là cái giống gì trên thế giới này đem thả hết ngoài biển cũng còn dư chỗ đứng không, hiểu? diện tích của biển là 3/4 trái đất, bây giờ mình cào sạch các lục địa mình liệng ra ngoài biển thì có đủ chỗ không? dư sức qua cầu.

Cái chỗ sâu nhất của biển, chỗ sâu nhất của biển là cái hẻm Mariana nó có thể chứa được ngọn Everest. Bởi vì cái ngọn Everest, ngọn núi cao nhất nó cao có 9000m mà cái chỗ sâu nhất nó tới 11.000m đó là liệng cái núi Everest xuống nó còn dư hai cây số nữa. Cho nên biển cái đặc điểm đầu tiên của biển là bao dung là cái giống gì nó cũng chứa được hết.

Cái đặc điểm thứ hai của biển là ban phát. Ban phát là gì? Các vị có biết không? Kể cả những người ngồi trước mặt tôi, chưa từng thấy biển hoặc là rất ghét biển hoặc là lâu lâu mới đi biển. Chưa từng biết biển nè, rất ghét biển nè, hoặc là lâu lâu mới đi biển một lần, thì cả ba đối tượng này đều không nhớ rằng đời sống của mình mỗi ngày đều nhờ biển mà có. Quý vị có biết không? Ở đây có ai biết chuyện đó không ta? Không biết? Không có một cái lượng nước khổng lồ như vậy, không có một diện tích bao la như vậy thì làm gì mà mình có cái không khí để thở. Mây, mây trên trời đó là ở đâu ra? Là hơi nước. Mà cái nguồn nào cho hơi nước? chính là biển, cái nguồn lớn nhất. Chính đại dương đã điều tiết, chính đại dương đã điều tiết cái nhiệt độ, cái khí hậu trên toàn hành tinh. Và người ta nói rằng có một ngày mà khi nhân loại mà nó bị nhân mãn, có nghĩa là nó quá đông thì cái nguồn thực phẩm của nhân loại lúc bấy giờ là ruộng đồng trên cạn không đủ để nuôi con người nữa thì lúc bấy giờ cái nguồn sống của nhân loại mình nó phải tràn xuống biển mà đặc biệt là ở dưới có một cái lượng rong tảo rất là lớn mà các nhà khoa học của Đức từ đầu thập niên 60 là người ta đã

nghĩ... Nhật Bản và Đức, Tây Đức lúc đó người ta đã nghĩ đến cái chuyện là sau này tận dụng cái nguồn tạo biển để mà chế biến thức ăn cho nhân loại thay thế ruộng lúa. Nếu không thay thế thì ít nhất cũng phải là xen kẽ vì ruộng lúa trên cạn không đủ để nuôi nhân loại nữa. Khiếp như vậy đó quý vị. Dễ sợ như vậy. Mà cái nguồn nào chứ nguồn biển thì coi như vô tận.

Và có một cái chuyện còn đặc biệt bà con có đây chắc không có tin, đó là thế giới bây giờ họ biết rất là nhiều điều về mặt trăng, rất là nhiều điều về sao Hỏa, biết rất là nhiều điều về vũ trụ, về hố đen, black hole. Nhưng mà biển, đại dương thì khoa học chỉ biết được có 5% các vị có biết không? 5% thôi. Mình đi lên mặt trăng đi ra ngoài vũ trụ tưởng sao cái biển của mình, mình chỉ biết có 5% thôi.

Các vị vào Google đánh coi có phải không? Chỉ có 5%. Cho nên cái nguồn sống của biển nó rất là dễ sợ, rất là đáng nể. Cho nên mình học biển, mình học hai cái gì? Học cái gì ta? một là bao dung cái gì cũng chứa và thứ hai nữa đó là ban phát.

Hồi tối bài giảng của chúng tôi, hồi tối tôi có nói đến chuyện này. Có nghĩa là giá trị của mỗi người nó không phải nằm ở chuyện mình nhận cái gì, mà mình biết cho ra cái gì. Có một điều người Phật tử phải nhớ khi nhận có chọn lọc và khi cho ra cũng có chọn lọc. Còn người không có tu học, nhận cái mình thích rồi cho ra cái mình ghét. Có không? chỉ nhận cái mình thích và trao ra cái mà mình hết muốn xài rồi. Thấy chưa? Còn bây giờ mình biết đạo thì mình lại sửa lại, chỉ nhận cái mình cần, từ cái vật chất cho đến tinh thần. Không phải nhận cái mình thích nữa mà nhận cái mình cần. Cái thích với cái cần khác hay là giống ta? Như tôi bị bệnh. Cái người chăm sóc tôi là một cô gái đẹp và một anh thanh niên, thì theo quý vị tôi thích ai? Đừng, đừng có nói dóc nói thiệt đi. Tôi bị bệnh nè. Đêm hôm trong cái chùa vắng hoe có một mình tôi nằm đó thôi. Rồi có một người vô cạo gió, rồi nấu xông, rồi sáng nấu cháo cho tôi. Thì theo các vị một cô gái đẹp, một cậu thanh niên tôi thích ai? Tôi muốn ai? Cô gái. Tôi là thẳng, tôi đâu có cong đúng không? Nhưng mà cô gái và cậu thanh niên cái nào cần mà cái nào tôi thích? Thanh niên, tôi cần là thanh niên, rồi khoan, tôi bị bệnh, tôi phải ăn kiêng thì lúc mà tôi bị ăn kiêng thì nên tôi nên ăn cái tôi thích hay nên ăn cái tôi cần? ăn cái cần. Cho nên toàn bộ đời sống mình nó là một cái quá trình cho và nhận thì mình chỉ nhận cái gì mà cần, xong chưa? và mình trao ra cái gì cũng trao ra cái mà người ta cần.

Kinh nói, có bốn trường hợp thuyết giảng.

1/ Một, nói cái điều người ta thích nhưng người ta không có cần.

2/ Trường hợp thứ hai nói cái điều người ta cần nhưng mà người ta không thích.

3/ Thứ ba là nói cái điều người ta cần và người ta cũng thích.

4/ Và điều thứ tư là khỏi nói rồi. Nói cái điều người ta không cần mà người ta cũng không thích. Là cái này đẹp đi. Cái ông thứ tư là đẹp đi.

Bây giờ vị pháp sư trong kinh Đức Phật dạy khi nói pháp chuyện đầu tiên là phải nói ra cái điều cần. Chuyện đầu tiên pháp sư phải nói cái chuyện mà người ta cần. Còn cái chuyện mà người ta thích hay không thì mình tùy thời mà nói. Hiểu không ta? Cái chuyện đầu tiên 100% khi nói pháp là phải nói cái chuyện cần. Còn cái chuyện người ta thích hay không đó thì mình mới tùy thời mà nói.

Thí dụ như cái chuyện đó người ta không thích nhưng mà nói đúng lúc thì cũng chấp nhận được.

Nghe kịp không? Nhớ nha.

Cho nên toàn bộ cái chuyện tu hành của mình nó nằm ở trong cái chuyện là phân biệt rõ cái gì mình thích và cái gì mình cần. Nhớ nha. Và trong chuyện tu hành, tâm linh hay là trong đời sống vật chất sinh học của mình sinh lý đó toàn bộ tôi bảo đảm 1000% đó là chỉ cần biết cái gì cần và cái gì thích thì bảo đảm quý vị sẽ có một sức khỏe cực tốt và một đời sống tinh thần rất là OK.

Và một vị thầy mình sư phải là cái người có khả năng dạy cho đệ tử cái nó cần chứ không phải dạy nó cái mình muốn. Có hiểu không? Và một nhà hàng mà nhà hàng ngon lành là nhà hàng có thể cung cấp những món mà người ta cần chứ không phải là cung cấp cái mà mình muốn bán, phải không ta? Mình vô nhà hàng mình kêu món này, món kia, nó nói không ở đây tôi bán có bốn món, ăn được thì ăn, không ăn được thì thôi, tôi đồ chó ăn, thì cái đó là mình thấy là thua phải không? Một cái nhà hàng ngon lành là nó đáp ứng được cái nhu cầu của người ta mà đúng vậy không? Bây giờ các vị đi nhà hàng, đi khách sạn, đi mấy cái khu nghỉ dưỡng, cái chỗ nào mà càng ngon lành chừng nào là nó phải cung cấp cái người ta cần chứ không phải cung cấp cái mà cái chỗ đó nó muốn. Đúng hả? Đúng. Và tại sao mà có những cuộc hôn nhân đầy nước mắt? Tại sao? Là bởi vì vợ

chồng chỉ trao cho nhau cái mình muốn chứ không có màng đối phương nó có cần cái đó hay không? Đùng không?

Cho nên trong kinh đó hồi nãy tôi mới nói đó, trong kinh Đức Phật Ngài dạy ai trên đời này cũng để lại dấu chân sau lưng mình hết nhưng có những dấu chân nên để lại và có những dấu chân không nên để lại. Nãy có nhớ đó không ta?

Rồi bây giờ qua cái thứ hai mới ghê nè. Đức Phật Ngài dạy rằng trên cái lộ trình giải thoát phải biết bỏ hết. Nghe cho kỹ nè, trong lộ trình giải thoát cho riêng, riêng mình thì mình phải quên hết mọi sự chỉ quay về với tâm mình đúng không? Nhưng mà trong cái đời sống mà tương tác thì phải quên tâm mình mà phải sống bằng tâm người.

Cái này kinh nói chứ không phải tôi nói, kinh này là kinh Anuruddha ở trong Trung Bộ. Nghe cho kỹ nè. Trong cái chuyện tu hành giải thoát cho riêng mình, riêng mình thôi thì phải bỏ hết mọi sự quay về với tâm mình, coi nó thiện ác thế nào. Nhưng mà trong cái sự mà giao tiếp tương tác với người khác thì mình phải bỏ tâm mình mà sống theo tâm người là sao? Các vị biết không có ai thích chùi cầu hết, không ai thích đi hút bụi, không ai thích mà lết trên sàn để mà lau nhà, không ai mà khoái cái chuyện ngu si đó. Nhưng khi mình sống trong tập thể mình phải biết lết xuống đất để mà mình lau nhà, mình phải biết cầm cái mặt mình vô trong toilet để mà mình lau dọn. Có không? Cái chuyện đó mình không có thích. Nhưng sống trong tập thể, phải sống vệ sinh, phải biết sống lịch sự, cửa nẻo, đèn đóm, phải luôn luôn có ý thức để không làm phiền cái người ở chung mình.

Lúc nào mình cũng nghĩ đến cái tâm của người ta chứ mình không nghĩ đến mình. Hiểu không ta? Mình làm cái gì cũng mình cũng muốn cho những người mà chung quanh mình họ được vui, được an lạc được thoải mái. Lúc nào cũng nghĩ đến người ta, mà cái này Kinh nói, có một lần Đức Phật đến thăm một nhóm Tỷ kheo đang tu học với nhau có ba vị thôi. Ngài hỏi vậy chứ các người ở đây có an lạc không? thì một trong ba vị trả lời thế này. Bạch Thế Tôn chúng con sống rất là an lạc, hòa ái, đoàn kết bởi vì chúng con có một cái nguyên tắc, bỏ Tâm mình mà chạy theo Tâm người. Nghe kịp không? Có hiểu cái này không? Trong việc tu hành, giải thoát là mình phải quay về với Tâm mình, coi nó là cái chuyện quan trọng nhất. Nhưng trong cái sự tương tác với người khác, thì mình phải chú ý đến người khác. Xong chưa? Cái này rất là quan trọng nha. Là bởi vì đó là mình sống là mình không phải là một ốc đảo cô đơn giữa biển mà mình luôn luôn và luôn luôn mình cần đến cái sự tương tác với người khác. Và nếu mà có cái sự tương tác với người khác thì chúng ta bắt buộc phải có cái khả năng hiểu người, hiểu mình. Mình sống chỉ biết mình không có được. Đức Phật Ngài dạy rằng cái tiêu chí mà được gọi là hiền nhân, thiện trí ở trong đạo của Ngài đó là nó gồm những cái gì? Bảy điều mà trong đó tôi chỉ kể có hai điều đó là tri kỹ và tri bỉ.

- Tri kỹ tức là biết rõ mình nè. biết rõ mình cần thêm gì, bớt gì, chỉnh sửa gì.

- Còn tri bỉ là sao? Luôn luôn biết đối phương là ai, là hạng người thế nào để mà mình có thể gọi là đối xử một cách đối xử hợp cách, đối xử hợp lý, đối xử một cách gọi là dễ thương. Đây, nhớ nha.

Cho nên bài giảng sáng nay tôi nói cái gì?

1/ Một là sống trong đời sống dầu muốn, dầu không, dầu biết hay không, chúng ta luôn luôn để lại sau lưng mình những dấu mòn, những dấu chân và có những dấu chân nên và không nên để lại. Có nhớ không ta?

2/ Chuyện thứ hai tôi nói, đó là có những lúc mình phải biết quên mình đi để vì người khác có đúng không? Đây, đó là những cái chuyện rất là quan trọng.

3/ Và chuyện thứ ba, đời sống là cho và nhận. Cho, mình nhận, chuyện nhận là nhận phải có chọn lọc và cho cũng có chọn lọc. Mình là mình có khả năng nhận thì mình... có khả năng đây có nghĩa là gì? Biết chọn lọc cái nhận thì mình mới có thể nhận được nhiều thứ từ cuộc đời. Kể cả những cái mà không dành cho mình mà mình vẫn có thể nhận được. Có hiểu tôi nói không? Tôi hỏi bà con nha. Một cái chiếc lá rụng, một giọt nước chảy, cái chiếc lá và cái giọt nước đó nó có vì mình mà nó rụng và nó chảy không? Có không hả? Không phải không? Nhưng mà nếu mình có khả năng đón nhận thì hai cái đó nó có thể là hai hình ảnh đẹp để mà mình nâng cấp đời sống không? phải không? Cái chiếc lá đó nó đâu có vì mình mà nó rơi. Cái giọt nước đó nó đâu có vì mình mà nó rơi. Nhưng mà mình có khả năng nhận cái gì của cuộc đời nó cũng thành là một cái hay ho cho mình hết. Đó là cái khả năng nhận. Nói gì là những món quà mà người khác cố ý trao tặng cho mình nha.

Rồi thứ hai đó là cho, đời sống, cái giá trị của một người nó không nằm ở chỗ chữ nhận mà anh biết trao ra nữa kia. Anh biết trao ra, các vị có biết không? Một vị A La Hán đầu sống ở trong núi sâu đi nữa thì bản thân Ngài cũng là một sự trao ra. Các vị có biết không? Có hiểu tôi nói gì không? Khi mà mình sống tốt đầu sống trong hang sâu, núi thẳm, thì bản thân cái người tốt đã là một sự cống hiến. Đây có ai hiểu cái đó không ta? Chỉ cần vị A La Hán đó ôm bát xuống làng ai cúng cho ngài củ sắn, củ khoai thì cái củ sắn, củ khoai đó có phải là cái phúc lành lớn cho người ta không? Đúng không.

Ngài rất là vô danh, nhưng mà cái thiện của Ngài, cái lành của Ngài đã là một sự đóng góp, chưa còn nữa. Các vị có đồng ý với tôi rằng trên trái đất này chỉ cần mỗi người được tốt thì thế giới dễ sống hơn đúng không? Hả? Cái bà áo đen này nè, bà hàng xóm của tôi. Cái chuyện bà thích tôi hay không tôi không cần biết, mà tôi chỉ biết từ ngày mà bà với tôi là hàng xóm, bà chưa có làm phiền tôi chuyện gì hết. Con mèo, con chó của tôi qua đất của bà là bà bồng bà trả lại cho tôi. Tôi đi làm việc ngoài hàng rào mà tôi máng cái đồng hồ để ngoài đó là bà kêu tôi ra bà trả. Có những lần tôi đi vắng nhà, mà nhà tôi quên tắt đèn thì bà là người tắt đèn ngoài hành lang là bà ra bà tắt giùm tôi. Hiểu không? Hiểu tôi nói không? Chỉ chừng đó thôi. Nhưng mà khi bà là một bà hàng xóm tốt thì tôi đi đâu tôi cũng yên tâm rằng cái bà Lan, Cúc, Đào, Yến ở nhà rất là tốt. Thì bản thân cái tốt của bà đen này có phải là một sự đóng góp không? Tôi biết rằng tôi bỏ quên đồ ở đâu tôi không biết, nhưng mà tôi bỏ quên đồ mà bên phía nhà bà này là chắc ăn là không có mất rồi đó.

Hiểu không? Như vậy tôi không cần các vị đóng góp gì ghê gớm. Tôi chỉ mong các vị là người tốt một cách lặng lẽ thôi. Thì bản thân cái lặng lẽ của quý vị đã là một cái tốt cho tôi rồi. Và tôi nói rất là nhiều lần các vị về mấy xứ Bắc Âu, Na Uy, Thụy Điển, Phần Lan, Đan Mạch hoặc là các vị về Thụy Sĩ, Thụy Sĩ là một nước Tây Âu hoặc là về Bắc Âu.

Đêm hôm, một người con gái mong manh, yếu đuối mà đi lang thang trên một cái ngọn đồi vắng bảo đảm không chuyện gì hết. Tại sao vậy? Vì đó là một cái xứ sở không có bạo lực, không có trộm cướp, không có cái vụ mà những đối tượng mà trời ơi đất hỡi đó. Thì khi mỗi người dân ở bên những đất nước đó là những người lành. Bình thường mình thấy họ không cho mình gì hết, nhưng mà khi anh là người lành thì vợ tôi, em gái tôi, con gái tôi, cháu gái tôi có mặt trên vùng đất của bạn, tôi nằm ở nhà tôi trùm mền tôi ngủ rất là thoải mái có phải không? Như vậy thì cái tốt của mình tuy nó không có âm ỷ nhưng mà nó có phải là một sự đóng góp không? Tôi chỉ xin anh đừng có bảo hành, bạo lực là thế giới nó an lạc.

Còn một cái đất nước mà mình bỏ quên đồ quay trở lại là mất tiêu. Một đất nước mình đi trực thăng ngang thò tay cửa sổ ngó vô mất cái đồng hồ. Đất nước như vậy là mình thấy là bản thân mỗi người dân là một mối đe dọa. Cho nên kinh Phật dạy đó có ba cái cách bố thí.

1/ Cách một là tài thí là chia sẻ cái vật chất của mình cho người khác. Vật chất ở đây là tiền bạc, cơm bánh, rau sắn, một viên thuốc, một viên kẹo thì cái đó gọi là chia sẻ về tài gọi là tài vật, gọi là tài thí

2/ Thứ hai nó gọi là pháp thí là mình chia sẻ cái kiến thức đúng đắn, chia sẻ cái trí tuệ, cái tri kiến của mình cho người khác, gọi là pháp thí.

3/ Cái thứ ba mới đặc biệt vô úy thí. Có nghĩa là mình trao cho người ta một sự an lòng, sự an tâm. Anh sống như thế nào mà bản thân anh không là một cái mối đe dọa cho người khác thì đó đã là một sự bố thí. Các vị có hiểu không? Tại sao cũng sanh ra làm con người mà thằng Tèo nó ở một cái chỗ mà tối ngày nó cứ nôm nớp, nôm nớp đi ra vô cứ lấm lét, lấm lét bóp ổ khóa, lấm lét bóp ổ khóa. Mà bữa nào đi về mà thấy cửa sổ mở, lúc mình đi mình quên đóng. Lúc về mình thấy cửa sổ mở, mình cũng hết hồn, chết điếng một cái, rồi chạy vô kiểm tra tùm lum. Nhưng mà tại sao thằng Tý nó lại ở một cái đất nước mà thông dong tự tại. Tôi nói bà con cứ nhiều người hiểu lầm cứ ném đá tôi hoài. Tại sao ông cứ đem cái nước ông ở không phải, khi cần thì tôi nhắc. Các vị có biết bên Thụy Sĩ đó ở nhà tôi cần làm cái gì đó. Cái chìa khóa tôi để ở trong cái thùng thơ trước nhà các vị có biết không? điện, nước, nhà bếp hư trần, mái trần plafond gì không thành vấn đề. Cứ để chìa khóa đó, thợ nó tới nó lấy chìa khóa nó làm xong xui nó đi ra nó khoá cửa nó để chìa khóa trước nhà.

Và cái này mới hay nó muốn vô nhà mình nó lấy cái bao nilon nó chụp hai đôi giày nó lại. Nó có loại bao nilon chuyên dụng để làm chuyện đó. Bao nilon nó lên tới đầu gối. Nó chọt cái chân nó vô

trong bao nylon, cái bao nylon nó có cái cọng dây thun nó tự động nó siết lại, nó vô nó đi tan nát cái nhà của mình hết. Nó làm việc tùm lum hết, trước khi nó đi ra đó, có mấy lần tôi thấy, có những lần là tôi về tôi thấy xong rồi, trước khi nó đi ra, nó làm gì mình không cần biết, mà trước khi đi ra là nó móc cái máy hút ra nó hút. Nó đã sạch rồi nhưng mà nó không có muốn một chút dấu vết. Nó hút cho sạch những cái gì mà hồi này giờ nó để lại đó. Hút xong nó trả lại mình cái nhà mà mình ngân ngơ, thì bản thân cái sự cần trọng, bản thân cái lịch sự của mỗi người nó là một sự đóng góp các vị có biết không? Tin nhau đến cái mức dễ sợ như vậy.

Còn như tôi ở bên Đức, tôi nói bắt đầu buồn nữa. Phật tử Đức mà tới thăm tôi họ đem theo trong hành lý của họ đó. Cái gì tôi không biết nhưng mà có ba món bắt buộc phải đem theo. Áo gối, draps trải giường và cái tấm bọc chăn. Bên đó nó có cái loại mền nó kêu là duvet đó. Cái mền nó độn lông nhưng mà rồi bên ngoài nó là một cái lớp áo chăn mình đắp cho đã xong lâu lâu mình lột cái áo ra mình giặt. Có biết không? Người ta kêu là vỏ chăn. Đây Bắc Kỳ nó kêu là vỏ chăn. Thì là áo gối, tấm draps trải giường và cái vỏ chăn để chi vậy? Chắc đoán ra được phải không? Nó tới nó ngủ cho đã xong, tới nó ở 3 ngày, 5 ngày khi nó đi nó hốt cái đó đi là trẫm khỏe ru. Trẫm không có bận tâm. Còn bên mình tới đó, là khi mà nó đi rồi đó, thu đi để lại lá vàng, anh đi để lại cho nàng một ghe, coi như là nó để lại cho mày một đồng rác. Bên kia trước khi nó đi là thùng rác mấy ngày nay nó ở là nó phải dọn cho bằng hết. Mà rác bên Đức với bên Thụy Sĩ là nó phải phân loại, cái loại nào mà hữu cơ tự hủy nó để riêng. Còn cái thứ nào mà recycle là cái thứ mà có thể tái chế đó, nó để riêng. Mà cái đó rất là hay. Tại sao hay? Đầu tôm, xương tép, rác thực phẩm nó rất là hôi mà nó hay có chảy nước. Dễ chảy nước đúng không? Thì khi mà mình tập trung mấy cái đó vô một chỗ đó, một tuần lễ thì cái rác mà rác dơ, rác mà thấy ớn đó nó nó dòn vô một cái túi rất là gọn. Còn những cái rác mà công kền như là giấy, bao ni lông, hộp bìa carton gì đó, nó công kền thì nó lại rất là khô và rất là sạch. Cho nên kêu mà dọn rác thì tôi đưa các vị cái rác mà rác dơ các vị... nó dơ thiệt nhưng mà cảm không có gớm vì nó chỉ là một túi rất là gọn. Còn kêu mà cái dọn tôi cái bao rác này, thì các vị dọn, các vị xách rác nguyên cái bao đi các vị cũng không gớm bởi vì nó nhẹ hều mà nó khô rang. Còn cái thứ mà thùng carton mà nó trộn với đầu tôm, xương tép đó. Nó vừa công kền, nó vừa nặng nề mà nó vừa rỉ nước đó. Chỉ cầm từ đây mà ra ngoài kia chừng 50m là coi như là nó ngán muốn chết luôn vậy đó. Hiểu không? Hồi này giờ tôi đi lạc đề, không? Tôi có ý muốn nói rằng kiểu sống của mình, cái kiểu suy nghĩ của mình đã là một món quà hay là một mối họa cho người khác? chỉ là cái này (cái đầu) thôi. Anh muốn là người dễ thương, anh có những cái cư xử dễ thương, anh có những cái hoạt động dễ thương là từ đây (cái đầu) mà ra chứ không phải từ cái miệng của mình ra. Từ đây (cái đầu) nè. Cho nên đọc sách, suy tư và chánh niệm chính đây là... ba cái đọc sách, suy tư và chánh niệm chính là gì ta? Là Văn, Tư, Tu đó. Văn, Tư, Tu thuyết pháp tôi tránh dùng cái từ nhà Phật, tôi xài cái từ của ngoài đời, đọc sách, suy tư, và sống chánh niệm.

Thì trước hết mình được an lạc và những cái kẻ nào mà nó lảng chán chung quanh mình nó cũng an lạc. Bài pháp kết thúc và chúng ta hồi hướng công đức này đến ngài Thượng Tọa Khải Minh. Thành kính cảm ơn cái những gì mà Ngài đã để lại cho Phật giáo Việt Nam và đặc biệt cho các Phật tử ngồi trước mặt chúng tôi.

Xin các Ngài ở cảnh giới nào cũng được an lạc. Và đương nhiên chúng ta cũng không quên hồi hướng công đức này đến tất cả thân bằng quyến thuộc của tất cả từng người ở đây cũng đều được nhận được sự lợi lạc giống nhau và tất cả chư Thiên, Long thần hộ pháp có mặt ở trong chùa này, các vị thiên thần hộ pháp cũng được ân triêm lợi lạc Nam mô Bổn sư Thích Ca Mâu Ni Phật.